

Arbeidet med å opprette en utstyrssentral i Oppdal ble startet i desember 2018 etter at Oppdal kommune vedtok og sette av kr 50 000.- i budsjettet for 2019.

Sitat:

«Forslag: Kommunestyret ber Oppdal kommune inngå i et samarbeid med frivilligsentralen eller andre aktuelle samarbeidsaktører, med mål om å etablere en utlånsordning for brukt sportsutstyr, turutstyr o.l. Utlån av utstyr bidrar til bedre folkehelse, mindre forskjeller og lavere forbruk. Formålet er å bidra til inkludering og økt deltakelse i helsefremmende aktiviteter for barn og unge uavhengig av sosioøkonomisk status. Kommunen kan se på finansielle løsninger, som bruk av fattigdomsmidler og nasjonale tilskuddsordninger. Vedtak: Kommunestyret setter av kr 50 000 til «utlånsentral sportsutstyr til barn og unge». Kr 50 000 dekkes av det generelle disposisjonsfondet». Sitat slutt.

En grundig behovsundersøkelse ble gjennomført. Det har vært formell og uformell kommunikasjon ved samtaler, møter og epost. Oppdalingen i alle aldre, hyttebeboere og turister har vi vært i kontakt med. Det har vært udelt positive tilbakemeldinger på å opprette en utstyrssentral.

Oppdal Frivilligsentral er eier av utlånsordningen og har opprettet BUA Oppdal. BUA Oppdal er tilknyttet BUA-konseptet. BUA Norge er en nasjonal forening. Det finnes omtrent 150 utstyrssentraler i Norge som heter BUA. BUA står for barn, unge og aktivitet.

Målgruppe er alle barn og unge mellom 0-18 år. Det er omkring 1620 barn og unge i denne alderen i Oppdal. I tillegg til disse kommer fritids-innbyggere, turister, gjennomreisende og de foresatte til barn og unge. Med 3769 hytter (per 2019) representerer fritids-innbyggere også en svært stor målgruppe med potensielle brukere. Vi ønsker at alle skal ha mulighet til å låne utstyr og at det skal være attraktivt og låne. På denne måten unngår vi å stigmatiskere enkelte grupper barn og unge.

Sports- og fritidsutstyr lånes gratis. BUA sine lokaler ligger lett tilgjengelig midt i Oppdal sentrum. Det vil bli arrangerte fysiske aktiviteter inne i og utenfor lokalene. I tillegg til i sentrum og ellers rundt om i kommunen. Vi tror at ved å arrangere aktiviteter hvor utstyr blir brukt vil det bli flere som låner utstyr i etterkant. Vi får med dette gitt veiledning i bruken av sports- fritidsutstyret på denne måten. I tillegg skaper vi sosiale arena hvor sosial inkludering, integrering, tilhørighet og fellesskap foregår. Man kan møte andre med samme interesse, danne og vedlikeholde vennskap og motivere hverandre. Eksempler på dette er at vi høsten 2019 arrangerte skateskole på Skateparken i samarbeid med Oppdal Skateklubb. I vinterferien arrangerte vi skøytedag i samarbeid med Oppdal Høkk og Hockey og J11 fotball. Videre er vi i planlegging av aktivitet i Oppdal Skiheis i samarbeid med Innvandrer-tjenesten og Oppdal Skiskole. Det vil også bli arrangert en familiedag i Høgvangparken i samarbeid med Barnas Turlag. I Oppdal kommunes handlingsplan og økonomiplan for 2020-2023 sies det at det legges vekt på sosiale og kulturelle aktiviteter som har verdi for den enkelte innbygger og utvikling av lokalsamfunnet. Oppdal sentrum skal være attraktiv for alle. Vi ønsker å bidra med å arrangere aktiviteter som skaper engasjement og trivsel i nærmiljøet.

Formålet med BUA er å stimulere til økt fysisk aktivitet, og gjennom dette bidra til sosial inkludering og økt deltagelse i helsefremmende aktiviteter, uavhengig av sosioøkonomisk status, gjennom å tilby gratis utlån av sport- og fritidsutstyr til barn og unge». Videre at formålet skal bidra til at samfunnets midler brukes mest mulig effektivt og med tilbørlig hensyn til andre viktige samfunnsinteresser, slik som miljø, folkehelse, inkludering og bærekraftig utvikling.

Flere av elementene i BUAs formål er forenelig med Oppdal kommunes planer framover. Dette gjelder forhold som nevnes i blant annet Handlingsplan, Folkehelseplan og Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.

I folkehelseplan for Oppdal 2017 - 2021 sies det at kommunen ønsker å satse på forebyggende og helsefremmende arbeid med mål om å legge til rette slik at flere kan ta ansvar for egen helse. Kommunen skal legge til rette slik at befolkningen kan ta helsevennlige valg spesielt innenfor temaene levevaner, fysisk aktivitet, boforhold, skole og arbeid for alle, oppvekstvilkår, ytre miljø og sikkerhet, samt fokus på systematisk, forpliktende og et helhetlig folkehelsearbeid. Det skal også settes fokus på å sikre økonomisk trygghet spesielt for barn og at kommunen må støtte og legge til rette for frivillig sektor. De fleste nordmenn har det bra og Norge er ett av verdens beste land å bo i, samtidig øker forskjellene i Norge. I dag lever 10 % av barn i Norge (gjennomsnittstall) i relativ fattigdom og sosiale helseforskjeller øker. Samtidig øker forbruket av sportsutstyr blant de som allerede har mye. Dette er en utvikling som ikke kan fortsette.

Fra delplan idrett og fysisk aktivitet 2019-2023 beskrives hovedmålet at alle skal gis gode muligheter for å delta i fysisk aktivitet i organiserte eller egen-organiserte

former. Alle deler av befolkningen skal gis mulighet til å delta i idrett og fysisk aktivitet. Ved all anleggsutbygging må derfor grupper med nedsatt funksjonsevne sikres tilgang til anlegget. Kommunen har også et særlig ansvar for å sikre at flyktningene får muligheter til å drive fysisk aktivitet. Ofte kan det være informasjon som skal til for å lykkes med dette. Det bør etableres et samarbeid mellom kommunens flyktningetjeneste, Frivillighetssentralen og idrettslagene. Sosial ulikhet i idretten må utjevnes slik at alle uavhengig av bakgrunn har anledning til å være aktive. BUA Oppdal har søkt BUFdir (Barne-ungdom-familiedirektoratet) om midler til å kjøpe to terrengsykler for mennesker med nedsatt funksjonsnedsettelse.

Tilgang på sports- og fritidsutstyr kan ofte være en barriere for å ikke kan ha mulighet for å delta i fysisk aktivitet. Vi ønsker å senke barrieren ved å tilby så mye utstyr vi kan innenfor de økonomiske rammer vi har.

Undersøkelser viser at 16 % av etnisk minoritetsjenter er aktiv i organisert aktivitet, mens tallet for etnisk norske jenter er 42 %. Når det gjelder gutter er ikke forskjellen så stor, men markant den også. 42 % for minoritetsgutter og 54 % for etnisk norske gutter. BUA Oppdal ønsker å være en arena for møter på tvers av kulturer.

BUA Oppdal har søkt midler hos Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet for 2020/2021. BUA, Innvandrertjenesten i kommunen, Oppdal Skiheiser, Oppdal skiskole og restauranteier vil samarbeide om aktivitet i Oppdal Skiheiser. Alpint er en sport i Oppdal som står sterkt i lokalsamfunnet. Det krever midler å få prøvd. Vi ønsker å legge tilrette for at det skjer ved å tilby utstyr og heiskort.

BUA har et eget sponsorprogram som fokuserer på å nå FN sitt bærekraftsmål nr. 17: "Samarbeid for å nå målene" på alvor. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene gjelder for alle land i verden. Bærekraftspartner er navnet på vårt sponsorprogram, som i praksis viser at samarbeid for å nå målene gir de beste resultatene.

Oppdal kommunes engasjement i Sunne kommuner med fokus på folkehelse i sin samfunnsplanlegging og implementering av FNs bærekraftsmål er godt forenelig med BUA Oppdal sitt arbeid.

BUA Oppdal vil bidra til at samfunnsinteresser som lavere forbruk og klimaavtrykket blir mindre. I Norge bruker vi 15 milliarder kroner på sports- og fritidsutstyr hvert år. BUA Oppdal vil ha et tilbud hvor vi kan redusere dette ved å dele og gjenbruke utstyr.

BUA Oppdal åpnet 13.02.20. Det har vært en fantastisk mottakelse av tilbudet. Tall og statistikk per 25.02.21 er som følger:

Antall enheter lånt ut: 1727. BUA Oppdal har totalt 732 enheter utstyr.

Antall registrert seg med låneprofil: 317 låntaker over 18 år. Omtrent 250 barn er registrert i foresattes profil. I tillegg til enkeltpersoner har lag, organisasjoner og kommunale enheter (blant andre barnehager og skoler) egne profiler.

På sosiale medier er det facebook og instagram som er våre største informasjonsplattformer. BUA Oppdal har 949 følgere på Facebook. Til sammenligning har BUA Lillehammer (innbyggere i Lillehammer kommune er 27 000) 922 følgere. Den har vært etablert i flere år og har god utlånsstatikk.

BUA Oppdals utfordringer framover ligger i å få en forutsigbar økonomi med tanke på drift. Erfaringer vi har gjort oss er at det er lettere å skaffe midler til utstyr og aktivitet enn til drift. Med drift menes utgifter som husleie, strøm, forsikring, internett, mobil, kontorutgifter, vedlikehold/reperasjoner av utstyr og lønn med mere. Altså alle utgifter som ikke gjelder innkjøp av utstyr og aktiviteter.

Erfaringer fra andre BUA i Norge tilsier at det er nødvendig for tilbudet at det er en ansatt. I BUA Oppdal er det ansatt daglig leder som arbeider i 50% stilling. Dette for å skaffe økonomiske midler, planlegge innkjøp, sørge for vedlikehold av aktivitetsutstyr, koordinere aktiviteter og frivillige. Tilbudet har tilhold i butikklokaler, noe som er viktig for utstyrssentalen på den måten at det skal være attraktivt å besøke den. Det skal se innbydende ut.

Oppdal 25.02.21

Daglig leder i BUA Oppdal Inger J. Rosshaug

Styreleder i Oppdal Frivilligsentral Kåre Holsetstuen